

Olesea BODEAN-VOZIAN
Enseignante, MA, Doctorante,
Université d'Etat de Moldova, Chisinau,
République de Moldova

Conceptualizarea evenimentelor de mișcare cauzată în engleză și română

Rezumat: Domeniul evenimentelor de mișcare suscită continuu interesul lingviștilor. Prezentul studiu se axează pe unul din tipurile de evenimente, și anume *evenimentele de mișcare cauzată* și pe modul în care mișcarea cauzată este conceptualizată în engleză și română, două limbi tipologic diferite, în interpretarea lui L. Talmy, care definește Cauza și Modul drept elementele externe, secundare ale unui eveniment de mișcare. În evenimentele de mișcare cauzată, Agentul realizează o acțiune ce provoacă translocarea în spațiu a Figurii de-a lungul unui Traseu, de la Sursă spre Țintă.

Diferențele tipologice dintre limbi la conceptualizarea mișcării cauzate pot genera dificultăți de traducere. În baza confruntării exemplurilor din romanul «Stăpânul Inelelor» de J.R.R. Tolkien cu traducerea lor în limba română, se face o clasificare a evenimentelor de mișcare cauzată, ce permite constatarea atât a anumitor regularități comune în codificarea acestor evenimente (spre exemplu, tendința de a reda cu precădere Ținta în defavoarea Sursei), cât și a diferențelor dintre aceste limbi, care au impact asupra modului în care noi cartografiem și traducem evenimentele de mișcare cauzată dintr-o limbă în alta.

Cuvinte cheie: evenimente de mișcare cauzată, clasificare, sursă, țintă, engleză, română

Abstract: The domain of motion events has continuously attracted the interest of linguists. In this context, the study focuses on one type of such events that is the *caused motion events* and on the way caused motion is conceptualised in English and Romanian, two

typologically different languages in Talmy's parlance, who defines Cause and Manner as two external, secondary elements of a motion event. In caused motion events, the Agent is carrying out an action that causes the Figure to translocate in space, from a Source, along a Path, towards a Goal.

The typological differences between languages conceptualising caused motion can produce translation difficulties. Through the confrontation of examples from the novel «The Lord of the Rings», by J.R.R. Tolkien with their translation into Romanian, we target a classification of caused motion events, which in fact, allows us finding some shared regularities in encoding these events (for instance, the expression of Goal in preference to Source), but also, differences between the two languages which impact the way we map and translate caused motion events from one language into another.

Keywords: caused motion events, classification, source, goal, English, Romanian

1. Corpus

În cadrul prezentei cercetări, corpusul a inclus exemple de evenimente de mișcare cauzată (cu agenți animați și non-animați) care au fost selectate randomizat din lucrarea Stăpânul Inelelor de J.R.R. Tolkien și echivalentele acestora din textul tradus în limba română, precum și alte exemple preluate din diverse texte literare. Suntem conștienți de faptul că lucrul se face asupra unei singure lucrări traduse și că corpusul este, prin urmare, limitat, însă în pofida faptului că rezultatele pot fi doar preliminare, totuși, au fost trasate anumite observații importante.

Evenimentele de mișcare cauzată au fost examinate din perspectiva unui subiect/obiect care provoacă mișcarea altor subiecte/obiecte de-a lungul unei Traietorii, de la Sursă spre Țintă, prin acțiunile pe care le realizează acesta, ca în exemplul următor: (1) *A little breath of sweet air **moved** the curtain* sau, potrivit lui Torre, printr-un act de transmitere a forței (7).

2. Aspecte teoretice

În viață observăm, analizăm și abordăm o multitudine de evenimente care se produc în jurul nostru. Fiind remarcate, evenimentele sunt prelucrate

de mintea umană, care le divizează în constituente mai mici ce pot fi verbalizate. Cu alte cuvinte, noi segmentăm evenimentul și îl structurăm într-o succesiune logică, în conformitate cu regulile lexico-gramaticale ale limbii.

Evenimentele pot fi divizate în mai multe tipuri, unul dintre acestea fiind evenimentul de mișcare. Când vorbim despre mișcare, unui eveniment îi sunt atribuite următoarele caracteristici și componente: intenția și cauzalitatea, modul și traseul mișcării. De regulă, aceste elemente sunt codificate în toate limbile. Întrucât există reguli universale legate de natura fizică și percepția umană, se presupune că toate limbile ar fi trebuit să abordeze mișcarea în același mod.

Totuși, lingviștii și-au pus întrebarea dacă componentele unui eveniment sunt redade similar în diferite limbi. Și, după ani de cercetări, s-a demonstrat că răspunsul este negativ, deoarece limbile diferă una de cealaltă prin felul în care acestea distribuie sau organizează elementele semantice și în consecință, limbile au fost divizate în două tipuri (Talmy 1991): *limbi satelit* (LS) și *limbi verbale* (LV). Cu toate acestea, există limbi care nu prezintă trăsături specifice sistemului binar propus de Talmy și prin urmare, Dan I. Slobin propune un al treilea tip, limbile echipolente.

Cel mai des, tipologia lui Talmy este exemplificată prin limbile germanice și romanice și implică doar tipul de mișcare care duce la schimbarea locației și care, de fapt, reprezintă un eveniment de mișcare (Talmy 1985).

Un eveniment de mișcare este format dintr-un eveniment-cadru [*framing event*] și un co-eveniment [*co-event*] (Talmy, 1985, 1991, 2000), primul incluzând patru componente:

- **Figura** care este în mișcare¹. Atunci când există un set de subiecte/obiecte care se mișcă unele față de altele, vorbim despre **Figuri multiple**.
- **Terenul** în raport cu care se mișcă Figura
- Procesul de **Mișcare** și
- **Traseul (Traiectoria)** care se referă la parcursul urmat de Figură în raport cu Terenul.

În ceea ce privește *co-evenimentul*, acesta este opțional, Talmy propunând includerea **Modului** și a **Cauzei** în calitate de caracteristici

---

1. Zlatev a sugerat utilizarea majusculei în cazul categoriilor semantice și a minusculelor în cazul categoriilor conceptuale.

asociative ce oferă informații suplimentare despre mișcare, așa precum intensitatea: *hammer* (a ciocăni), *slam* (a trânti) sau viteza cu care se mișcă subiectul/obiectul unui eveniment, fie că este vorba de mișcare rapidă: *dash* (a năvăli), *rush* (a se repezi), fie lentă: *drag* (a târi), *dawdle* (a se mișca încet).

Atunci când descriu un eveniment de mișcare, vorbitorii unei limbi pot să aleagă care dintre componentele enumerate anterior să fie menționate și cum să includă informația despre ele într-o propoziție pe care ei o generează. Astfel, vorbitorii limbilor satelit (engleza), vor exprima Modul mișcării în verbul principal din propoziție, în timp ce sateliții vor codifica Traseul, ca și în următoarele exemple:

- (2) *Isildur* [Figura] **was marching** [verb ce codifică Modul mișcării] *North, along* [Traseul mișcării] *the East banks of the River* [Terenul].
- (3) *The black shadow* **vanished** [verb ce codifică Modul mișcării] *across* [Traseul mișcării] *the lane* [Terenul].

Situația se schimbă când facem referință la al doilea tip, limbile verbale (româna), vorbitorii cărora codifică informația cu privire la Traseu în verbul principal, în timp ce informația despre Modul mișcării poate fi omisă sau exprimată prin gerunziu sau adverb:

- (4) Se îndreptă [verb ce codifică Traseul] *spre casă* **trecând** *prin Hobbiton și urcând* [gerunziu] *Măgura pe sub bolta cerească presurată cu primele stele.*
- (5) *El* **a ieșit** [verb ce codifică Traseul] *pe poartă ca fulgeru'* [adverb], **dispărând** [gerunziu] *pe drumeag spre drumu' principal.*

Interacțiunea dintre Mișcare și Cauză este un fenomen obișnuit, acest tip de corelație fiind rezultatul aplicării forței fizice. Toate limbile au tendința de a exprima Cauza deoarece aceasta este unul din principalii parametri legați de mișcare, pe lângă translocare și *boundedness* [delimitare] (Blomberg 61). Talmy (1985) a specificat faptul că un eveniment de mișcare poate fi agentiv și non-agentiv, primul implicând prezența unui agent care declanșează producerea mișcării, după cum este reprezentat în următorul exemplu: (6) *They* **threw** *their packs on board*, personajele propulsând cu forță, în mod deliberat, obiectele în aer, prin mișcarea mâinilor (ce servesc drept Sursă a acțiunii), către căruță (Ținta).

Există situații în care executorul acțiunii nu este agentul, dar autorul și atunci, acesta nu poate fi considerat drept cauzatorul direct al mișcării. Autorul este pur și simplu facilitatorul sau cauza indirectă a evenimentului

(Cehan 64) și nu poate fi caracterizat prin astfel de trăsături, precum intenționalitate sau responsabilitate:

(7) *I **broke** the window when I pressed my back against it.*

Talmy a pus în discuție diferențele interlingvistice care au fost identificate în raport cu modul în care elementele semantice ale unui eveniment cauzal sunt cartografiate în structurile lexicale și sintactice. Astfel, vorbitorii de engleză codifică Cauza și Mișcarea în verb, așa după cum observăm în exemplul următor: (8) *They **pushed** back the table*, redând Traseul prin satelitul *back*. Prin acest tip de lexicalizare, engleza are posibilitatea de a exprima Cauza și Traseul evenimentului într-o singură propoziție.

Pentru a decide dacă verbul codifică Cauza sau mișcarea, recomandarea lui Talmy este de a identifica raportul dintre acțiune și verb. Astfel, dacă verbul se referă la acțiunea Figurii, precum în (9) *They **galloped** their ponies over the last furlongs*, atunci Modul mișcării este codificat în verb. Însă, dacă acesta se referă la acțiunile întreprinse de agent, după cum este prezentat în (10) *The hobbits **cut** the trees down to the ground*, atunci Cauza este codificată împreună cu mișcarea în verb. În exemplul dat, verbul ‘cut’ «redă codificarea inerentă a Cauzei deplasării Figurii» (Cehan 68), în timp ce satelitul ‘down’ denotă o traiectorie orientată spre Țintă. Verbul implică utilizarea unui instrument care este intermediarul cauzal al evenimentului, după cum a fost menționat de Talmy, Croft și Goldberg (1978, 1991, 2002). Astfel, utilizând unealta, hobiții produc un impact asupra copacilor care în consecință, cad la pământ. Această construcție nu poate fi redată de română în mod similar, deoarece este necesară utilizarea unei propoziții adiționale pentru a exprima același sens.

Deși exemplele menționate anterior par a fi reprezentări potrivite ale evenimentelor de mișcare cauzată, Furman (19) menționează că Talmy se axează doar pe astfel de verbe de mod precum ‘kick’: (11) *John **kicked** the ice and it broke* sau ‘roll’: (12) *The wind **rolled** the waves on the beach*. De aceea, Furman sugerează ca evenimentele de mișcare cauzată să fie reprezentate și de verbe care codifică Modul și Cauza de o manieră mai puțin evidentă, precum ‘throw’: (13) *The boy **threw** the ball to his mom*. Verbul englez *to throw* este cunoscut drept un verb care «cauzează instantaneu o mișcare balistică» (Levin 147) – în exemplul (13), băiatul (agentul) face ca mingea să traverseze spațiul pentru a atinge Ținta. Mai mult ca atât, mingea trece de un segment al traseului fiind însoțită de mâna băiatului (atunci când a lansat mingea, înainte ca să o lase din mâini), ceea ce, de fapt, determină direcția Figurii (mingii), parcurgând porțiunea rămasă a Traseului de una

singură. În afară de schimbarea locației, acest exemplu redă și un alt sens: cel de schimbare a posesiei. Deci, intenția agentului (trimițătorului) nu este doar de a pune în mișcare mingea, dar și de a face receptorul să o prindă.

De asemenea, Furman (18) propune ca evenimentele de mișcare cauzată să fie reprezentate prin utilizarea verbelor ce codifică Traseul Figurii (mai exact, unul din subtipurile categoriei Traseu propusă de Talmy, reprezentând rezultatul legăturii spațiale dintre Figură și Țintă) pe lângă Cauza mișcării, de exemplu ‘insert’:

- (14) *Scientists **inserted** a gene from a daffodil and a gene from a soil bacterium into rice.*

Schema este diferită în română, deoarece evenimentele de mișcare cauzată sunt redată prin **mijloace analitice** sau **construcții perifrastice** formate dintr-un verb la acuzativ + alte componente, precum verbe: (15) *Petru a făcut-o pe Maria să sară peste prăpastie și mijloace sintetice* care includ verbe cauzative ergative: (16) *El a izbit mașina de copac* (Mașina s-a izbit de copac) și verbe cauzative lexicale: (17) *Vântul a doborât copacul.*

În principiu, în română, Mișcarea și Cauza pot fi codificate cu Traseul și cu Modul, deși utilizarea celui de-al doilea tip de construcție este mai limitată, comparativ cu engleza:

- (18) *Ion rostogolește piatra spre gard.*

Talmy a făcut o distincție clară între cauzalitatea inițială, când impactul forței este prezent doar pe segmentul inițial al Traseului și cea continuă, când impactul forței este prezent pe parcursul întregului Traseu. Astfel, în (19a), impactul este prezent până la încetarea mișcării; vântul, care este perceput drept o sursă cauzală non-umană, mișcă frunzele haotic, «în sus», fără a fi specificată Ținta și acest impact încetează imediat ce frunzele cad. Engleza codifică mișcarea și Cauza în verbul ‘blow’, Traseul fiind redat în adverbul ‘upwards’, în timp ce româna nu specifică Traseul, dar redă rezultatul/efectul (‘se învolburară’) și exprimă Cauza în verbul ‘a stârni’:

- (19) a. *The leaves **blew** upwards in sudden gusts of wind, and spots of rain began to fall from the overcast sky.*
b. *Frunzele uscate se învolburară dintr-o dată, stârnite de pale de vânt, și stropi de ploaie prinseră a cădea din cerul acoperit.*

Exemplul următor (20) *I had my brother **carry** my case from the car into the house* utilizează un verb ce exprimă cauzalitatea continuă a mișcării orientate spre o anumită direcție, impactul forței fiind păstrat de-a lungul

Traseului [din mașină, în casă]. Sensul acestei propoziției este că ‘Eu am cauzat acțiunea fratelui meu (cea de a duce valiza)’.

O proprietate esențială a construcțiilor de mișcare cauzată este tranzitivitatea acestora². În general, o acțiune tranzitivă implică prezența unui participant activ, care acționează intenționat asupra pacientului, afectându-l într-un anumit mod (Torre 9), spre exemplu: (21) *He marched the prisoner*, unde ‘he’ este inițiatorul (cauzator non-imediat³) mișcării, iar prizonierul este pacientul sau mai degrabă pacientul-executant care nu opune rezistență. Totuși, există cazuri în care nu putem vorbi despre tranzitivitatea evenimentelor de mișcare cauzată, așa precum în exemplul ce urmează. Același model este păstrat și în versiunea română:

(22) a. *The ferry-boat **moved** slowly across the water.*

b. *Podul plutitor **alunecă** încet pe suprafața apei.*

3. Analiză

Exemplele la care ne vom referi în continuare au fost selectate și grupate în clustere și analizate, ținându-se cont de studiile realizate de A. Goldberg (2002) și Hwang et al. (2015).

A. Agentul cauzează mișcarea pacientului

a. *He was **dragged out and down into** the water, to the bottom.*

*Peștele l-a **tras** din barcă până-n adânc, pe fundul apei.*

În acest exemplu, un agent non-uman [‘un pește mare’, din context] cauzează mișcarea pacientului. S-a observat o distincție tipologică importantă: în construcția engleză cu Traseu complex, Ținta mișcării a fost exprimată, în timp ce Sursa a fost omisă, fiind dedusă din paragraful anterior [...*he sat in the boat and fished*]. Traducătorul român a utilizat un verb de mișcare care deja conține în sema sa orientarea spre Țintă – ‘a trage’ – și a specificat încă o dată catalizatorul mișcării (Sursa a fost menționată și într-una din propozițiile anterioare – *Deagol a rămas în barcă să pescuiască*). Acest fapt se datorează caracterului independent și dinamic al sateliților englezi, care sunt autonomi și pot apărea de sine stătător, ceea ce nu este posibil în cazul limbii române, deoarece prepozițiile sale sunt private de independență și prin urmare, menționarea Sursei este imperativă.

2. ‘They are by nature transitive’ (Cehan 67)

3. ‘Causation by command’ (Cruse 522)

a. *And I heard she **pushed** him **in**, and he **pulled** her **in** after him,' said Sandyman, the Hobbiton miller.*

*Iar eu am auzit că ea l-a împins în apă și el a **tras-o** după sine, spuse Roșcovanul, un morar din Hobbiton.*

Acțiunea din (24a) implică o cauzalitate manipulativă; vorbim despre o scenă în cazul căreia se aplică marcherii tranzitivi. Verbul englez 'to push' implică transmiterea unei «energii dinamice» (Kudrnáčová 68) de la cauzatorul imediat către pacient. Primul și-a format «a priori în minte destinația» (Saint-Dizier 27), în timp ce ultimul acționează prin inerție în raport cu agentul care 'împinge'. Suntem în prezența unei schimbări de roluri: agentul devine pacient și pacientul își asumă rolul de agent. Ținta este prezumată din context în exemplul englez care utilizează sateliți independenți, în româna fiind necesară implicarea unei locuțiuni adverbiale pentru a reda Ținta.

B. Agentul cauzează mișcarea pacienului (printr-un proces comunicativ).

(25) a. *Some of the visitors he **invited to come inside**, as Bilbo had left «messages» for them.*

b. Pe unii dintre cei prezenți îi pofti în casă, deoarece Bilbo lăsase «mesaje» pentru ei

(26) a. *Sam was here until I **sent him off** to get some rest, about half an hour ago.*

b. Sam a stat aici până l-am trimis să se odihnească, cam acum o jumătate de oră.

Exemplul (25) este un act ilocuționar prin care personajul ('Frodo', din context) induce verbal mișcarea 'celor prezenți', care trebuie să urmeze un Traseu implicit pentru a ajunge 'în casă' (Ținta). Engleza utilizează un verb de mișcare, în timp ce româna întrebuințează un verb *dicendi* de tip directiv.

În tipul inductiv (26) de cauzalitate, agentul încurajează pacientul să desfășoare o acțiune specifică și intenționată. Deși verbul englez 'send' nu este un verb de mișcare, sateliții care îl însoțesc marchează direcția mișcării. Româna, dimpotrivă, utilizează sintagma 'l-am trimis să se odihnească', echivalentă cu 'a face să se odihnească' – o construcție cauzativă analitică.

C. Agentul facilitează/Permite mișcarea pacientului

a. *You may escape from Bree, and be **allowed to go** forward while the Sun is up; but you won't go far*

O să ieșiți din Bree cu bine, așa zice, și-o **să fiți lăsați să înaintați** atâta vreme cât e soarele sus pe cer, dar nu veți ajunge departe

(28) a. *Immediately their leader **urged** his horse forward into the water*

b. În clipa următoare cel ce se afla în *frunte* își îmboldi calul s-o ia prin apă

Exemplele (27) și (28) se axează pe mișcarea care este posibilă ca urmare a eliminării unor obstacole sau bariere sau datorită permisiunii de a iniția/realiza acțiunea. Ambele exemple din engleză scot în evidență Sursa și Ținta mișcării. În (27a), engleza a folosit o construcție analitică pentru a reda mișcarea, în timp ce româna a pus accent pe un verb care exprimă permisiunea. În exemplul (28a), conform teoriei actelor vorbirii, cauzatorul non-imediat a utilizat un verb de tip directiv pentru a influența mișcarea calului, care este un tip de sub-agent. Verbul englez ‘urge’ este un verb ce denotă mișcarea forțată, rapidă și într-o anumită direcție, aceasta din urmă fiind specificată în contextul enunțului (28a): ‘forward into’ (‘înainte în...’). În mod similar, în română, verbul ‘a îmboldi’ descrie acțiunea inițiatorului care îndeamnă calul să meargă, deoarece urmărește realizarea unui anumit scop. Unii autori, precum Kudrnáčová (81), menționează că deși în astfel de situații animalele execută ordinele, acestea o fac fără să conștientizeze care este scopul acestora.

Contrar englezei care codifică Traseul în satelit, româna trebuie să îl specifice prin expresia incoativă ‘a o lua’, formată din verbul tranzitiv «a lua» și pronumele «o» cu valoare neutră, care denotă începerea acțiunilor.

D. Agentul împiedică mișcarea pacientului

(29) a. *They hindered our crossing of the river.*

b. *Ei nu ne-au lăsat să trecem prin vad.*

În astfel de situații precum cea din (29), se impun bariere pentru a stopa mișcarea pacientului care este forțat să rămână în același loc, în pofida tentativelor acestuia de a se deplasa: În procesul traducerii, s-a produs o transformare și anume, propoziția afirmativă din engleză a devenit negativă în română. De regulă, negația este utilizată pentru a comunica o deviere de la ceea ce s-a presupus sau s-a așteptat anterior (Givon, 1978). Româna dispune de mijloace pentru a reda sensul afirmativ al propoziției engleze,

fără a utiliza negația, însă traducătorul a optat pentru sintagma din (29b) pentru un efect stilistic cu impact mai mare asupra cititorilor.

Engleza nu a utilizat un verb de mișcare, ci un substantiv convertit dintr-un verb de mișcare, iar traducătorul român a utilizat o construcție cauzativă analitică pentru a reda interdicția.

E. Agentul susține mișcarea pacientului

a. *Gimli took his arm and **helped him down** to a seat on the step*

Gimli îl apucă de braț și-l ajută să se așeze pe o treaptă

(31) a. *Pippin **was lifted up** and borne away to a bower under the trees*

b. *Îl luară pe sus și-l duseră într-un umbrar pregătit sub copaci*

Atât în (30a), cât și în (31a), agentul joacă rolul de susținător în raport cu pacientul, ajutându-l să se deplaseze în spațiu, până la atingerea țintei. Deși nu putem vorbi de o mișcare directă în (30a), utilizarea prepoziției direcționale ‘down’ conferă un sens implicit al deplasării verbului englez ‘to help’. Ambele exemple utilizează verbe care exprimă Traseul și Cauza mișcării, sursa fiind omisă.

În (31), deplasarea lui Pippin are loc cu implicarea altor personaje (mai exact, a brațelor acestora). ‘Lift’ este un verb de mișcare care denotă schimbarea poziției (de jos în sus), fiind de obicei asociat cu un satelit direcțional. Totuși, în ceea ce privește fraza engleză, putem afirma că este un caz de *double framing*, deoarece Traseul (mișcarea în sus) este exprimat de două ori: o dată în verbul ‘lift’ și a doua oară în satelitul ‘up’. Româna utilizează construcția ‘a lua pe sus’, care, fiind scoasă din context, semnifică ‘a lua (pe cineva) cu forță’, însă în cadrul frazei, aceasta denotă o acțiune grijulie față de pacient. Talmy (2000) consideră ambele exemple drept evenimente sub-cauzale și acțiuni de facilitare.

4. Concluzii

În această lucrare, am examinat evenimentele de mișcare cauzată, axându-ne pe modul în care aceste evenimente sunt conceptualizate în engleză și română. Analiza a dezvăluit o serie de diferențe de traducere legate de reprezentarea (prezența sau absența) Sursei și a Țintei, de codificarea Cauzei în ambele limbi, de utilizarea sateliților englezi și a prepozițiilor românești, dar și de utilizarea sau omiterea verbelor de mișcare în ambele limbi.

Este necesară de a efectua o analiză mai comprehensivă care va genera un set mai extins de date, ceea ce ar induce unele modificări legate de rezultatele preliminare care au fost obținute în cadrul acestui studiu.

Referințe

- Blomberg, Johan, *Motion in Language and Experience*, Lund, Media-Tryck, Lund University, 2014.
- Cehan, Anca, *The Semantic Field of the English Motion Verbs*, București, Matrix Rom, 2000.
- Croft, William et al. «Revising Talmy's typological classification of complex events», *Contrastive construction grammar*, ed. Hans Boas. Amsterdam, John Benjamins, 2010, p. 201-236.
- Cruse, D. Alan. «A Note on English Causatives», *Linguistic Inquiry*, 3(4), 1972, p. 520-528.
- Furman, Reyhan. *Caused motion events in Turkish: Verbal and gestural representation in adults and children*. PhD Thesis, Radboud University Nijmegen/LOT, 2012.
- Goldberg, Adele, «Surface Generalizations: an alternative to alternations», *Cognitive Linguistics* 13-4, 2002, p. 327-356.
- Goldberg, Adele, *Constructions: A Construction Grammar approach to argument structure*, Chicago, University of Chicago Press, 1995.
- Givón, Thomas. «Negation in language: pragmatics, function, ontology», *Syntax and semantics*, vol. 9: Pragmatics, ed. by Peter Cole, New York, NY, Academic Press, 1978, p. 69-112.
- Hwang, Jena et al. «Criteria for Identifying and Annotating Caused Motion Constructions in Corpus Data», *Proceedings of the Fourth Joint Conference on Lexical and Computational Semantics (*SEM 2015)*, Denver, Colorado, June 4-5, 2015, p. 51-60.
- Kudrnáčová, Naděžda. *Caused motion: secondary agent constructions*. Masaryk University Press, 2013.
- Levin, Beth. *English verb classes and alternations: A preliminary investigation*. Chicago & London, University of Chicago Press, 1993.
- Saint-Dizier, Patrick. «An introduction to the Lexical Semantics of Predicative Forms», in *Predicative Forms in Natural Language and in Lexical Knowledge Bases. Text, Speech and Language Technology*, ed. by P. Saint-Dizier, Springer, 1999, p. 1-52.

- Slobin, Dan, I., The many ways to search for a frog: Linguistic typology and the expression of motion events, in: S. Strömquist & L. Verhoeven (Eds.), *Relating events in narrative: Typological and contextual perspectives*. Mahwah, NJ, Lawrence Erlbaum Associates, 2004.
- Talmy, Leonard, «Lexicalization patterns: Semantic structure in lexical forms», in *Language Typology and Lexical Description, Vol. 3. Grammatical Categories and the Lexicon*. CUP, 1985, p. 36–149.
- Talmy, Leonard, Path to realization: A typology of event conflation. *Proceedings of the Berkeley Linguistics Society*, 17, 1991, p. 480–519.
- Talmy, Leonard, *Toward a Cognitive Semantics (Vol.I/II)*, Cambridge, MA: MIT Press, 2000.
- Tolkien, John Ronald Reuel, *The Lord of the Rings*. London, Allen and Unwin, 1954-1955. [Romanian transl. Irina Horea, Ion Horea, Gabriela Nedelea (2010). *Stăpânul inelelor*. București, Adevărul Holding.]
- Torre, Enrico, «Symmetry and asymmetry in Italian caused-motion constructions: An Embodied Construction Grammar approach», *Constructions* 1/2012
<http://journals.linguisticsociety.org/elanguage/constructions/article/view/3438/3430.html> (ultima consultare: 19.12.2015).
- Zlatev, Jordan, *Situated Embodiment, Studies in the Emergence of Spatial Meaning*. Stockholm: Gotab Press, 1997.